

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,  
12 " " " " 2 "  
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

#### Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.  
za pol leta . . . 5 " — "  
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.  
za pol leta . . . 4 " 20 "  
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

## Cesarjevo popotovanje pa Slovani.

Vrnitev cesarjeva liberalcem dela veliko skrb, ker jim slaba vest menda pravi, da njihovo gospodstvo pojema. Zatiranje Slovanov bilo je najpoglavitejšo načelo dosedanjih vlad avstrijskih in Nemec pa Madjar porazumela sta se, da bi Slovane lože pritiskala na steno. Vsled popotovanja cesarjevega se bode to, kakor je videti, nekoliko presuknilo, če ne še splošno po vsej Avstriji, vsaj v Dalmaciji, o kateri se je unidan v „Augsb. Allgem.“ pisalo, da se mora tam vtrditi narodni življ, ki bode za Avstrijo krepka obramba. Doslej se je v Dalmaciji na vso moč gojilo lahonstvo, slovanstvo pa zatiralo. Dežela ima komaj 40.000 laških, in devetkrat toliko t. j. 360.000 slovanskih prebivalcev, pa Lahji so se tako šopirili, da bi bil človek Dalmacijo imel za čisto laško zemljo. Da se je to v Dalmaciji godilo, dokler je bila dežela pod vladjo benečanske republike, je pač vsakemu umevno, čudno pa je, da je tudi avstrijska vlada tako marljivo pospeševala lahonstvo, ko vsak otrok vé, da Lahji vedno škilijo čez morje in da že komaj pričakujejo zedinjeni biti z Italijo. Zlasti se je v zatiranju slovanskega življa odlikovalo ministerstvo Giskrovo, ki je s surovo svojo brezozirnostjo dalmatinske Slovane pripravilo celo k upor, ki je bil še le po milostnem posredovanju cesarja samega končan. Liberalni dunajski nemčurji so namreč videli, da Dalmacije ne morejo ponemčiti, zato pa so jo hoteli v pest dati lahomom, da bi le od njih tolikanj sovraženi Slovani ne prišli k nobeni veljavi.

Pa vsa sila in vse zatiranje narodne zavesti ni moglo zadušiti; če so pa Slovani za-

ostali v omiki za laškimi svojimi sodeželani, bili so najprvo krivi Penečani, ki so dalmatinske Slovane imeli prav za sužnje, potem pa dunajski nemčurski državniki, ki so do najnovjšega časa posnemali to brezvestno in zoper-natono postopanje. Zdaj pa so se merodajnim krogom začele oči odpirati; sprevideli so, da za Avstrijo ni dobro pospeševati lahonstvo, narodnost slovansko pa zatirati. Slovani dalmatinski so gotovo bolj zvesti Avstrijanci, kakor pa tamošnji lahoni, zato državna korist zahteva, da se Slovani ne le ne zatirajo, ampak na vso moč podpirajo, da izvrstne svoje naravne spretnosti zamorejo vsestransko razviti v prid narodnosti svoje in cele države. Ker rešeni iz sto- in stoletne sužnosti bodo v srcu goreli hvaležnosti do svojih rešiteljev, ki jim dajejo priliko stopiti v vrsto drugih izobraženih narodov, hvaležnost pa bode vtrjevala zvestobo in vdanost do najpresvetlejšega prestola in do pravične jim postale Avstrije!

Največo zaslugo za to dalmatinskim Slovanom koristno premembo ima cesarski namestnik baron Rodič, rojen Dalmatincec in iskren narodnjak, kteremu je omika naroda pri srcu. Zato ga pa tudi nemčurski liberalci črtijo, kar le morejo, in so si že na vso moč prizadevali, da bi ga spodrinili! Giskra ga je bil res za nekaj časa spravil iz Dalmacije, pa baron Rodič je prišel kmalo zopet nazaj, in vse prizadevanje sedanje vlade, s katero se baron Rodič nikakor ne strinja in ktera bi se ga bila že večkrat rada znebila, bilo je zastonj, ker vživa popolno zaupanje cesarjevo. In to ravno jim dela skrb, ker ni le znamenje, da Dalmacija je za nemčurstvo zgubljena, ampak da bode to imelo velik vpliv tudi na druge slovanske narode avstrijske.

Razmere med Slovani in nemškimi liberalci pa madjarskimi zatiralci so namreč povsod ravno take, kakor v Dalmaciji, posledki nikjer niso tako žalostni, prihaja pa da so Slovani drugod bolj izobraženi in številnejši in se zaradi tega tudi krepkejše ustavljajo nemčurskim nakanam. Da merodajni krogi tega ne izvedo, krivi so največ tuji deželni namestniki, ki vidijo vse v najlepšem stanu in jih po volji vladajoče stranke slepe z napačnimi poročili. Da bi pa mi Slovenci n. pr. imeli narodnega deželnega predsednika in bi cesar potoval po naših krajih, bi mu pač tudi pri nas zamogel razkriti marsikako skelečo rano, katero je nemčurstvo vsekalo narodu in ki zadržuje njegovo rast in krepjenje. Zamogel bi mu pokazati šole, ki prezirajo, da bi imele biti odgojilnice naroda, in na vso moč ponemčujejo že v ljudskih šolah! Zamogel bi mu pokazati dosti vradnij, po kterih se šopirijo uradniki, kterih namen ni narodu streči, ampak vsilovati mu nemščino in trositi brezverni liberalizem. Zamogel bi mu pokazati peščico zagriženih nemčurjev, kterih na Kranjskem ni 20.000, ki pa vendarle hočejo zapovedovati 450.000 Slovincem in se ne vstrašijo nobene krivice, da le dosežejo svoj namen. Zamogel bi mu povedati, kako je ta svojat v roke dobila deželni šolski svet, zbornico kupčijsko in druge za narodno izobraženje in za pomnoženje narodnega blagostanja jako potrebne zavode, in kako si prizadeva v pest dobiti tudi še deželni zbor in deželni odbor itd. Slovincem na Štajarskem, Koroškem, Goriškem in v Primorji godi se ravno taka, če ne še huja, ker jih tam tlači še v deželnem zboru Slovincem krivična večina nemčurska ali pa lahonska. Tudi na Českem, piše „Politik“, so raz-

## Podlistek.

### Francozi v Kamniku.

Zgodovinska igra iz časov francoskega gospodarstva na Kranjskem, spisal J. Alčšovec.

Mnogo je še zlasti med gorenjskim ljudstvom pravljic, kako so se obnašali Francozi na Kranjskem, ko so Napoleonove čete zasedle tedanjo Ilirijo. Take pravljice, pa tudi resnične dogodbe, ki sicer niso zapisane v nobeni zgodovinski knjigi, a vendar starejšim ljudem še znane, ker so jih še sami doživeli, so bile povod ljudski igri „Francozi v Kamniku“, ki je bila 2. maja na korist gosp. Schmidta na ljubljanskem gledališčnem odru igrana. Ker mislimo, da bi marsikomu, ki je ni imel prilike videti in slišati, vstregli, ako vsaj ob kratkem popišemo dejanje njeno, naj sledi tu površen posnetek njen in pa, kako se je na slovenskem odru predstavljala.

Igra spada v tri dele, ki so pa zopet razdeljeni v osem podob ali oddelkov. V prvem

oddelku nam predstavlja pisatelj nekoliko kamniških meščanov, ki se s svojim županom pogovarjajo o novejših dogodbah. Francozev še ni v mestu, a bati se je vsak dan njihovega prihoda. V tem pogovoru jih moti „divji Janko“, ki pride oborožen v lovski obleki v mesto. Ta Janko je mlad človek, ki je po svojem očetu podedoval gradič v hosti. Prej je nekoliko let hodil v šolo, a zavoljo hude jeze je moral popustiti jo. Oče njegov, že star mož, ga potem ni mogel brzdati in ko je umrl, jel je Janko živeti tako, da si je pridobil priimek „divji“, ker je v družbi edinega tovariša svojega, zvesto mu vdanega Pavla, vse dni klatil se po gozdu in streljal zverino in divjačino; pri tem življenji je sam ves divji postal, a spravil tudi svoje posestvo na kant. V mesto ga je ta hip prignala sila; pošel mu je denar in zato je prišel iz gozda k znanemu oderuhu Klavcu denarja na posodo iskat. A ta ga posmehovaje se mu odpodi, kar divjaka Jankota tako razkači, da mu obljubi maščevati se nad njim in pozneje res pošlje svojega služabnika Pavla, kteri ga hudo našeška. V tem dejanji je dokazana divjost značaja Jankovega.

Župan — Drobnik mu je priimek — ima hčer zalo Roziko, pridno in bistroumno deklico, kteri se snubačev ne manjka. A ona dozda ne mara nobenega, marveč je očetu le pridna gospodinja. Ta hči Rozika pa zbada v oči oderuha Klavca, pa tudi divji Janko jo je videl in sklenil, da mora biti njegova; ravno tako Klavec, kterege dekle vedno zaničljivo gleda. Predno pa pride do dejanja, še pride kardelo francosko v Kamnik, novico to prinese prvi brivec Bertolo, človek, o kterem velja: čegar kruh ješ, tega pesem pój! Francosk sergeant, poslan naprej, da preskrbi stanovanje, se oglasi pri županu ter mu zagotavlja, da se nikomur v mestu ne bo nič žalega zgodilo, ako bo prebivalstvo mirno. A v istem hipu počí od strani puška in sergeant se zgrudi na tla. Na to njegovi tovariši hočejo napasti nazoče ljudstvo in župana, kteremu nastavijo bodala na prsi. Ta hip pa priteče Rozika, se ustavi pred očeta in ga hoče braniti s svojim telesom. Francoski vojaki strmé. S tem se konča prva podoba.

V drugi podobi je naslikan v oderuhu Klavcu značaj renegatov in ljudi s temno preteklostjo, o kterih se ne vé, kako so prišli do



mere dalmatinskim če ne čisto enake, vsaj jako podobne. Tudi tam je deželno prebivalstvo po večini slovansko, pa njim na škodo se predstvo daje manjšini. Pa ta manjšina ravno tako zapeljivo koketira s sosednjimi rojaki v nemški državi, kakor dalmatinski Lahi s kraljestvom laškim. Če je tedaj treba na jugu v Dalmaciji vtrditi in pospeševati živelj slovan-ski, treba ga je tudi na severu. Pa Slovani, kakor sklepa „Politik“, ne zahtevajo nobene prednosti, ampak le enake pravice za vse. Je pa morda zaradi mogočnega sosedu, na katerega se opera nemška manjšina, to nemogoče? To bi bilo za veliko državo, kakoršna Avstrija pač hoče biti, vendar prežalostno.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 7. maja.

### Avstrijske dežele.

**Česki** deželni poslanci so 28. aprila predsedništvu deželnega zbora izročili pismo v katerem naštevajo vzroke, zakaj se dežel-nemu zboru odtegujejo. Pismo je silno krepko in določno; pa poslanci staročeski ga gotovo niso pisali za ustavoverne nemčurje v praškem zboru, ki so že dovoljkrat pokazali, da najtehtnejši razlogi pri njih nič ne veljajo kadar njihovi samovladi žuga kaka nevarnost, tudi ne za mladočeske izdajice, ki imajo oči, pa ne vidijo, in ušesa, pa ne slišijo zahtev naroda českega, da jim le ni treba spoznati svoje zmote in ponižati se pred Staročehi, od katerih so se predrzno in lahkomisljeno ločili: hoteli so marveč, kakor sodimo, svet poklicati na pričo, da pri sedanjih razmerah jim ni mogoče drugače ravnati. Pač ima liste, v katerih zamorejo pretresati vzroke trpivne svoje politike, pretresali so jih tudi že dosti-krat, a godi se jim kakor nam Slovencem, kadar po javnih listih pred svetom razkrivamo skeleče svoje rane, — listi se konfiskujejo in svet reči ne izve. Kar se pa bere ali pretresa v javni seji deželnega zbora, sme se tudi po časnikih objaviti, najje policiji še tako zoprno ali nevšečno. Pa praški nemčurji so predobro vedeli in čutili, da bo pismo 71 staročeskikh poslancev, ako pride med svet, naredilo velik vtis, zato so ga v deželnem zboru utajili in vrgli pod klop. Da bi pa narod in vnanji svet, zvedel, kako poslanci česki skrbijo za blagor domovine svoje, se je pismo posebej natisnilo,

ki pa je bilo državnemu pravdníštvu tako všeč, da ni bilo zadovoljno z enim samim listom, ampak je pograbilo vse. Vstavoverci imajo že od nekdaj v navadi zatreti in potlačiti vse, kar jim ni po volji: pa tudi za Čehe in z njimi vred tudi za nas druge Slované bodo prišli prijetnejši časi, ker pravica se pač ne-liko časa more zadrževati, a nikdar ne za-treti in odpraviti!

**Iz Gradca** se poroča, da je cesarski namestnik, baron K ü b e c k, zbolel. Vsakdo vé, kaj to pomeni; bolni baron Kübeck pojde najprvo za nekaj časa na odpust, potem pa —. Naš g. dopisnik iz Gradca je že unidan omenjal govorice, da baron K ü b e c k boje ne ostane več cesarski namestnik štirski. Ko-likor poznamo g. Kübecka, bi skoro rekli, da ni iz malomarnosti toliko časa-rok križem držal, ampak da je ravnal po smislu vladajoče stranke, ki je v srcu razsajevalcem pritrjevala in kakor se nekemu listu poroča, škandal na-ročila, da bi imela vzrok Don Alfonsu bivanje v Gradcu prepovedati.

Prebivalstvo je jako potrto, zlasti ustavo-verní kričaji pobešajo glave in jako obžalujejo škan-dale, katerim so pa ravno oni po vednem svojem hujskanju dali povod. Najbolj pobiti so dijaki, ktere je zadela huda kazen. Vlada je namreč vse dijaške družbe razun dobrodelnih in znanstvenih razrešila, akademični senat pa je pričel disciplinarno preiskavo ne samo zoper razsajalce, ampak tudi zoper tiste dijake, ki so bili v nekem shodu skovali neki protest, ter objavili ga v Tagespošti. Dijaki naj bi bili raji protestirali zoper tovariše, kateri s takimi škandali delajo sramoto njim in graškemu vse-učilišču. Nemški dijaki hočejo v škandal za-plesti tudi slovanske vseučilišnike, pa dose-danja preiskava je pokazala, da s l o v a n s k i dijaki, tudi Srbi, o katerih smo zadnjič poro-čali, se pobalinske demonstracije in tudi gori-omenjenega shoda niso vdeležili. Sicer pa ljudje, ki graško vseučilišče dobro poznajo, trdijo, da bi morali pri gospodih profesorjih pričeti, če hočejo vseučilišče očistiti pruske nesnage, ktere so ravno nekteri profesorji naj-več zatrosili med graškimi dijaki. Nekteri listi zagovarjajo in opravičujejo tudi župana graškega, pa Gračani sami so ga obsodili. Ker istina je, da je prvi dan policija prišla prepoznati, da so se zaprti dijaki precej zopet izpustili in da se policiji po zadušenem rogo-viljenju ni izreklo nobeno pripoznanje, ampak

se je še grajala, da je prehudo ravnala. Ko bi se bil kak slovansk župan tako čudno obnašal, prepričani smo, da bi ga bila vlada mahoma odstavila, kakor se je bilo svoje dni v Ljub-ljani zgodilo zaradi nekega ponočnega razsajanja ki še senca ni bilo proti graškim škandalom. Doch „Bauer, das ist ganz was anderes!“ — Don Alfons je ostal v Gradcu, pa poroča se, da sta ga bila 1. maja, ko se je peljal na sprehod, dva neznana človeka s palicami napadla.

**Hrvaški** ban Mažuranič se je iz Buda-pešte povrnil, kjer se je z vlado razgovarjal o volilni noveli, o graniških železnicah pa o zadevah hrvaškega jezika; pravijo da je dobro opravil.

### Vnanje države.

**Pruska** „Prov. Corr.“ piše, da se kraljevič te dni iz Laškega povrne v Berlin da pozdravi ruskega cara, ki pride v pondeljek za 3 dni tje. Kraljevič gre potem zopet na Laško. Meseca junija se cesar poda v toplice Emske, kjer se zopet snide z ruskim carom. Nekteri listi bi silno radi videli, da bi tudi cesar avstrijski pri tej priliki prišel — po-klonit se mogočnema sosedoma.

### Deželni zbori.

Dež. zbor kranjski je imel 7. sejo 5. t. m. Poslanec Poklukar in tovariši interpeli-rajo vlado, kako se spolnuje postava o novih zemljiščinah knjigah in o izsuševanju ljublan-skega močvirja. — Odsekom se izroči več peticij. Poročilo finančnega odseka o proraču-nih bolnišničnega, porodišnega, najdenišnega in norišnega zaklada za l. 1876 se sprejme, ravno tako poročilo istega odseka o računskih sklepih kranjskih ustanovnih zakladov za leto 1874. Pri poročilu finančnega odseka o prora-čunu deželnega zaklada za l. 1876 in o peti-cijah ta zaklad zadevajočih se prično pri po-sameznih točkah obširnejši razgovori. Slednjič se potrdi proračun z dostavkom dr. Zarnika, naj bi deželni odbor gledal na vso moč na to, da se število diurnistov pri dež. odboru koli-kor mogoče zmanjša.

Poslanec bar. Apfaltrern vtemeljuje svoj predlog o načrtu postave, po kateri naj bi se odvezala zemljišča vseh davščin za cerkve, duhovske rede, župnije itd. Predlog postave se potem izroči odseku.

Konečno poroča dr. Zarnik o nekterih peticijah, ki se rešijo po želji prosilcev. Pri

premoženja. Ta Klavec je prevzel zdaj pre-skrbovanje francoskega kardela z živežem. Med meščani nima nobenega prijatelja, ker odpad-nika vsak zaničuje. Ravno računi, koliko bo pri Francozih pridobil, kar vstopi Strašnik, ki mu je pred 16 leti pomagal oropati in usmr-titi nekega trgovca; a Klavec, namesto da bi bil plen ž njim delil, ga je izdal pravici, ki ga je obsodila v težko ječo za vse žive dni, iz ktere je pa vsled splošnega nereda ušel. Klavec na svojega tovarša že ni več mislil in vžival je sad onega hudodelstva prav v miru, zato se zdaj zelo prestraši, ko ga zagleda, posebno pa, ko mu Strašnik pokaže nekaj pisem, ki bi Klavca lahko vsak hip v ječo spravila. Za ta pisma mu ponuja denarja in ko oni reče, da jih za nobeno ceno ne dá, ga hoče prebosti, a Strašnik je urnejši od njega, mu iztrga nož in ga vrže skozi okno. Na to mu naravnost pové, da se bo nad njim že maščeval, da pa zdaj ni še pravi čas za to. Klavec, vesel, da je njegov tovariš tako dobrovoljen, ga naprosi, da bi mu pomagal izpeljati zalo Roziko, ki, kar so Francozi očeta njenega zavoljo umora sergentea prišli in ga

imajo zaprtega, dokler se pravi morivec ne najde, vsa obupana se ob večernem mraku po vrtu sprehaja in obžaluje osodo očetovo. Straš-nik, ki ima tudi svoje namene, mu obljubi pomoč pri tej silovitosti.

V tretjem oddelku prideta res Klavec in Strašnik na vrt Drobničev čakati Rozike in se skrijeta za grmovje. Tudi divji Janko pride z enakim namenom v družbi svojega služabnika Pavla, kteremu pa to početje ni po volji, a ker svojega gospoda ne more pregovoriti, sklene pozneje ustaviti se mu in pomagati dekletu, da pobegne ali pomoči dobi. Oba se skrijeta v grmovje.

Rozika pride res na vrt, ne vede, kaka nevarnost jej preti od dveh strani, žaluje po očetu in prosi Boga, da bi rešil ga iz fran-coskih pesti, ker je popolnoma nedolžen. Ker je že noč, hoče iti nazaj v hišo, a Klavec in Strašnik, ki sta se jej na tihem približala, jo zgrabita, da bi jo odpeljala; toda Janko in Pavel slišita krik njen, priskočita in zapodita Klavca in Strašnika v beg. Rozika med tem brez zavednosti na tleh leži. Janko jo hoče zdaj odpeljati, ali pogumna deklica se mu

ustavi in ta ženski pogum osupne divjaka Jankota tako, da se spusti v pogovor ž njo, v katerem ga pripravi Rozika kaj naglo do spoznanja, da poklic čvrstih korenjakov ni tako početje in da se pogum ne skazuje proti žen-skam, zlasti zdaj ne, ko domovina v tuje spone vkovana potrebuje krepkih rok. Gorke besede njene pri Jankotu ne padejo na kamnita tla, marveč ga tako presunejo, da spozná, kako pregrešen, moža nevreden bi bil napad ne-dolžne deklice. Sramovaje se tedaj svojega na-klepa jej pové, da je pri njem pravo struno zadela, jo prosi odpuščenja in obljubi, da bo svojo roko posvetil nemudoma brambi domo-vine. Vesela tega vspeha se poda Rozika v hišo nazaj, obljubivši mu popolno odpuščenje, če bo svojo besedo držal. Janko pa hoče urno iti in vvrstiti se med prostovoljce, da bi po-magal Francoze iz dežele pregnati, toda v tem hipu se prikaže Klavec s francosko stražo, ktera prime Jankota, ker se je vkljub prepo-vedi prikazal javno s puško na rami. Takó Klavec prestriže blagi namen Jankov.

(Dalje sledi.)



tej priliki se sprejme tudi nasvet, naj bi se deželni odbor obrnil do vlade s prošnjo, da bi se pri predpisu davkov od nekaterih stvari manj svojevolično ravnilo in se bolj oziralo na fak- tične razmere.

Danes 8. t. m. je osma seja.

Štajarski, koroški, poreški, lin- ški, solnograški pa slezijski zbori so že sklenjeni, ostali se bodo končali sredi meseca maja, izvemši gališkega, ki bo trajal do 22. maja. Koroški zbor je zavrgel Ein- spielerjev predlog o premembni deželne opravi- lnege in volilnega reda, gališki pa je hotel Don Alfonsu izreči svoje sočutje. Pa deželni maršal Potocky je trdil, da deželni zbor pre- sega s tem svoje meje, zato se je to opustilo, pač pa je deželni maršal v imenu teh poslan- cev nadvojvodi Karolu Ludoviku telegrafično naznanil, da jako milujejo psovanje njegovega svaka Don Alfonsa.

## Izvirni dopisi.

**Iz Trsta,** 5. maja. (Mestni in deželni zbor. Društvo „Edinost“.) Znano je, da je pri nas mestni in deželni zbor ravno tisti, to je, mestni svetovalci so ob enem tudi deželni po- slanci in mestni župan je tudi deželni glavar. Zato je zdaj o zborovanju deželnih zborov po navadi vsakokrat za sejo dež. zbora tudi seja mestnega svetovalstva. Kakor o liberalnih zborih sploh, tako tudi o našem se lahko reče, da prazno slamo mlati, na prave potrebe de- želne pa se premalo ozira. Mestnemu zboru se nekaj sanja o pravici do grada in trdnjav sv. Vita in je sklenilo jih od države po sodnijskej poti za-se tirjati. Deželni zbor pa je bil lani, in če se ne motim tudi predlanskim, zahteval, naj se vse trdnjave poderó. Zastonj je okoliški poslanec dr. Lozer dokazoval s pismi svojim kolegom, da je grad državna lastnina, sklenili so že pred več leti začeto tožbo nadaljevati. Lani so sklepali liberalni gospodje v deželnem zboru, da se imajo kristijanske vaje iz šol odpraviti in morda bodo letos to spet ponav- ljali; letos pa so tisti gospodje v mestnem zboru odločili za podučevanje v judovski veri na srednjih šolah 540 goldinarjev na leto iz mestne blagajnice. V zadnji seji, ki je bila sinoči, pa je bila na dnevnem redu prošnja polit. društva „Edinost“ v zadevi okoliških županov. Prosilo je namreč društvo, naj bi se dala okolici zopet pravica voliti si svoje dele- gate mesto sedanjih okrajnih glavarjev ali prav za prav komisarjev, ktere magistrat sam ime- nuje in ki niso okoličani ter okoliških razmer in slovenskega jezika ne poznajo. Prebral je laški prevod slovenske prošnje najhujši na- sprotnik okoličanov pri magistratu, poročevalec Bratič, kateri si je zaslužil priimek, ki pomenja „okoličanojedec“. Zastonj so predlagali okoliški zastopniki, naj se prošnja odda odseku; na Mahličev predlog je zbor z vsemi proti 8 glasovmi prestopil na dnevni red. Evo, kaj morejo okoličani od mestnega zbora pričakovati. — Še hujše pa se obnašajo tisti gospodje v deželnem zboru, se ve da, ker v njem imajo večo postavodajalno moč, ktero pa rabijo le v to, da bi kat. cerkev in slov. okolico zatirali, in ako bi bilo mogoče, celo vničili. Volilna reforma, po kateri bi okolica prišla še ob svo- jih sedanjih 6 poslancev, je letos zopet na dnevnem redu. Lani jo je bila pokopala opo- zicija okoliških poslancev in nekaterih manj napetih mestnih zastopnikov; letos zadeva zo- pet ravno ob to trdno steno. Zopet je bilo zastonj vgovarjanje in dokazovanje vrlih po- slancev Lozerja, Wittmanna, Burgstallerja;

prvi, okolici pogubonosni paragrafi so bili v drugem branji sprejeti. Smešen je bil sledeči prizor. Poročevalec o volilnej reformi, znani lahon Hermet, odgovarja posl. Wittmannu, reče o četrtem volilnem razredu mestnem\*): „Kdo ne bi se odpovedal poslanstvu v 1., 2. in 3. volilnem razredu, in tudi v okolici, da bi bil izvoljen od 4. razreda?“ — „Jaz“, za- kliče na glas vitez Lozer. „Veseli me“, odvrne mu na to Hermet.

Ko so bili prvi §§ sprejeti, izreče dr. Lozer, da ne protestuje samo, temveč da se hoče tudi daljnega glasovanja o tej reči zdr- žati. Po enaki izjavi poslanca Nadliškega za- pusté okoliški poslanci zbornico in zbor ni bil več kompetenten v tej zadevi. To se je godilo v 3. seji 29. p. m. — Sinoči je bila 4. seja in zopet je bila volilna reforma na vrsti. Ker pa so okoličani in nekteri meščani izrekli, da se združujejo glasovanja, bila je reč zopet ustavljena in odložena. Upamo toraj, da tudi v tej sesiji krivična reforma ne bo prodrla in ako bi tudi bila sprejeta v tretjem branji, upamo še bolj, da je vlada ne bo potrdila. — Med drugimi rečmi ima priti na dnevni red v tem zborovanju tudi pregled osnovnih držav- nih postav in takrat bodo „onorevoli“ zopet enkrat mahali po katoliški cerkvi in kakor se sliši, bodo zahtevali, naj katoličani za svoje cerkve in za svoje bogočastje sami skrbé, ne pa občine. Kako se to vjema s plačilom odlo- čenim judovskim rabinom za srednje šole, to samo modrost naših skrbnih očetov zna. —

Zbora polit. društva „Edinost“ za tržaško okolico preteklo nedeljo v Rojanu ni bilo, ker je bilo, vsled slabega vremena, prišlo premalo udov (le nekaj nad 70). Zato pa bo zbor pri- hodnjo nedeljo po tistem programu in (po pra- vilih) brez ozira na število prišlih udov. Res je sicer, da društvo bode od trž. magistrata težko kaj doseglo, ali vendar mu je trn v peti, okoličanom pa šola političnega izobraževanja in priložnost složnega prizadevanja.

## Domače novice.

V Ljubljani, 8. maja.

(Za nove odbornike „Slov. Matice“ so na- svetovani sledeči gospodje: v Ljubljani biva- joči (dosedanji): dr. Janez Bleweis, prof. Tu- šek, prof. Vavru, (novi): Franjo Ravnikar, deželni blagajnik, Stegnar Feliks, učitelj v kaznilnici na gradu, prof. Wiesthaler; izmed vnanjih (dosedanji): grof Barbo v Rakovniku, Jožef Gorup v Trstu, Luka Svetec v Litiji, dr. Ulaga v Konjicah, (na novo): prof. Urbas v Trstu.

Naj se gospodje udje obilo udeležijo na- povedanega zborovanja: kdor pa osebno ne more priti, naj vredništvu „Slovenca“ pošlje podpisani volilni list, da ga izroči predsedstvu. Nam prijazni listi, kakor „Slov. Gospodar“, „Glas“, „Besednik“, naj blagovoljno ponatis- nejo ta imenik, o katerem bomo prihodnjič kaj več omenili.

(„Narodovemu“ kritikastu). Slovensko gledišče je — mislimo mi — reč, ktero smo si po dolgem in vsestranskem trudu težavno priborili, ki pa še ne stoji tako trdno, da bi je ne mogel noben vihar podreti. Tedaj je to gledišče najmanj oder, na ktere ga bi se smel prenesti domač prepir. Kritika mora imeti tu le namen, spodbujati igralce ali odvrčati jih z dobrohotno besedo od napačne poti, ktero so

\*) Četrti mestni volilni razred obstoji iz tistih, ki najmanj davka plačujejo, med temi je volilec tudi Hermet kot meščan in ravno v tem je tudi on bil izvoljen.

morda nastopili, ali pa v drugi vrsti pravično soditi izdelke, ki pridejo na oder. Mi smo se tega načela strogo držali, to nam bo vsak pripoznal, naj bo igralec ali prestavljaec. Gra- jali smo, kar ni bilo hvale vredno, a to brez vse strasti, naslanjaje se na sodbo občinstva, ki je v tem — vsaj za nas zdaj še — mero- dajno, odločilno, nikakor pa na osebno mnenje; zlasti pa naša kritika ni imela nikdar namena žaliti koga, naj si bo pisatelj, oziroma prestav- ljalec, ali igralec. Namen naš pri tem je bil očividno edini ta, slovenskemu gledišču kolikor mogoče na noge pomagati. Kaj pa po vsem tem moremo reči k temu, kar „Narodov“ kri- tikaster ali zabavljač piše o Aleševčevih „Fran- cozi v Kamniku“? Njegova kritika ali prav za prav zabavljanje je tako, da se iz vsega vidi, da je komaj čakal prilike mahnuti po pi- satelju, — iz edinega tega vzroka, ker si g. Alešovec upa pisati slovenske igre, katerih si „Narodovih“ kritikastov nobeden ne upa; dokaz temu, da dozdej niti eden teh modrija- nov ni še stopil pred občinstvo s kakim iz- delkom svoje gledališke muze. Dozdej so se po slovenskih odrih povsod izvirne igre kazale le Vilharjeve in Aleševčeve; Alešovec je pre- stavil in podomahil že blizo 40 iger, spisal jih je tudi že deset ali še več izvirnih in si- cer za slovensko občinstvo, dokaz temu, da je pri njegovih igrah dozdej bilo gledišče še vselej polno in da so igre občinstvu vse- lej še bile všeč ter z gromovitim ploskom pohvaljene.

Za peščico „Narodovih“ čmernikov, zelen- cev in kislic on, se vé, da ne piše in tudi pi- sal ne bo, ker je gotovo, da bi bilo gledišče vselej prazno in bi beneficijant moral še nekaj goldi- narjev dodati, čeravno bi bila igra v „Narodu“ do nebes povzdigovana. Namen benefice je gotovo ta, da beneficijant doseže dober mate- rijalen uspeh; in to je gospod Schmidt pri „Francozih“ dosegel, ne glede na to, da je ob- činstvo igri ploskalo. Gosp. Alešovec te igre gotovo sam ne šteje med izgledne, ali bodimo veseli, da se sploh še kdo najde, ki piše izvirne igre iz domačega življenja. Vrh vsega tega je gosp. Alešovec do zdaj še gotovo prvi med vsemi slovenskimi glediščnimi prestavljalci in pisatelji, tega mu celó „Narodov“ kritikaster zanikati ne bo mogel. Če bi moralo slovensko gledišče čakati na izdelke „Narodovih“ kritika- strov, bi do danes ne bilo še ne ene predstave niti dobre niti slabe. Ako vedno le zabavljate, kje imate kaj boljšega, kje kaj enacega, kje celo kaj slabšega? Nič nimate pokazati, prav nič! Tedaj če že sami nič ne delate, ne od- vračajte vsaj drugih od dela, ne jemljite jim veselja, kajti vsaka reč je s konca nepopolna, a postaja vedno boljša. — Mi se nadjamo, da se gosp. Alešovec po „Narodovih“ zavidljivih kritikastrih ne bo dal motiti v svojem delovanju in da bo iz njegovega peresa še mnogo iger, ki bodo gledišču bolj koristile, kakor sovražna, krivična in strastna kritika v „Narodu“.

(Slovensko gledišče.) V četrtek je bil za gospodično Podrajškovo dan, kakoršnega naj- brže v svojem življenju še ni imela. Ko je stopila na oder, so jo plosk, venci, šopki in klici kar obsuli, nekaj minut je trpelo, predno je nastala zopet tihota. S srčnim veseljem konstatujemo, da tako navdušenega in živahnega sprejema kake igralke po občinstvu v Ljubljani še nismo videli. Slava, komur slava gre! Gospodična Podkrajškova res zasluži vse pri- poznanje. O igri zavoljo pičlega prostora ne moremo obširno poročati; vršila se je gladko, igralci so zaslužili in dobili glasno pohvalo. Gledišče je bilo polno. — V nedeljo pa bo



zadnja benefica na korist pevke in pridne igralke gospice Piskarjeve in prvega slovenskega komikarja gosp. P. Kajzelja. Gospica Piskarjeva kaže na odru lep napredek, brez nje bi ne moglo dramatično društvo dati nobene operete ali burke s petjem; kaj pa je gosp. Kajzelj za slovensko gledališče, to vsak ve. Zato smo si svesti, da bosta oba beneficijanta našla pri občinstvu zaslužen pripoznanje pridnosti in zaslug za naše gledališče. Igrala se bo jako mikavna burka s petjem „Čevljarska učenca“, po nemškem „Unsere Lehrbuben“ poslovenjena, v kateri imata beneficijanta zelo hvaležni nalogi.

### Razne reči.

— V Makolah stavijo novo šolo za 21.000 gld., v Lembahu pri Mariboru pa za 23.000 gld. Tudi prav, pristavlja „Slov. Gospodar“, vsaj imamo dobre letino in denarjev kot listja in trave.

— Velik požar je nastal v Podovi na Štajarskem v škednu krčmarja Franc Lašiča. Ogenj se je tako naglo širil, da niso zamogli živine oteti. Zgorelo je 7 goved, 3 konji in 1 svinja. Tudi 3 sosedi so pogoreli. Tri hiše bile so zavarovane za 1500, 1000 in 300 gld. Škoda se ceni na 8000 gld. Lašiča so tudi ne dolgo okradli ter mu vzeli 2 krmljenki in vse meso, špeh in klobase.

— Nek kmet je znanemu vojaškemu komisarju naprej dal 200 gld., da sina vojaščine reši. Ali bilo je zastoj. Žalosten toži kmet: o moj France, moj France, o moja stotaka. ... Komisar ga tolaži rekoč: le za eden las nam je šjo navskriž. Vendar, oče, če ste voljni za Franceta kaj storiti, bomo poskusili ga od vojaščine „proč“ spraviti. Kmet se poprasne za ušesi in pravi: naj bo, eden stotak še vržem, ali gospod, sedaj bodete pa Vi poprej storili svoje, in jaz bom potem storil svoje. Kaj ne? „Sl. Gosp.“

### Javna zahvala.

Podpisani izreka prisrčno zahvalo gosp. J. Alešovcu, kateri mu je blagovoljno in

brezplačno prepustil igro „Francozi v Kamniku“ za benefico in mu s tem pomagal k izdatnemu materijalnemu vspehu. To in živahna pohvala igre po občinstvu naj bo pisatelju v zadostenje za vso pristransko kritiko nekterih.

Ob enem izrekam dijakom višje gimnazije prisrčno zahvalo za krasni venec.

Franjo Schmidt,  
gledališni igralec.

### Umrli so:

2. maja. France Nachtigal, ključar, 25 l., — in Janez Marinko, delavec, 45 l., oba za pljučno sušico. — Katarina Kosce, gostica, 60 l., za srčno napako.

3. maja. Ivana Bonač, delavke otrok, 2 l., za vnetjem vratu. — Polona Rode, gostica, 40 l., za vnetjem možgan. — Janez Slavič, gostac, 64 l., za vročinsko boleznijo.

4. maja. Franciška Gutkovsky, lekarja otrok, 6 m., za pljučnim oslabljenjem. — Lucija Cigoj, kramarja hči, 17 l., za pljučno sušico. — Martin Jenko, berač, 54 l., za krčem. — Marija Medvešek, gostica, 71 l., za pljučnico.

5. maja. Marija Feichter, konduktorja žena, 39 l., za spridenjem vranice. — Jožefa Jama, otrok usnarjeve vdove, 14 m., za pljučno sušico.

6. maja. Franciška Slova, mesarja hči, 7 1/2 l., za vročinsko boleznijo. — Luka Bengov, gostac, 62 l., za pljučnico.

### Eksekutivne dražbe.

10. maja. 3. Jan. Vizjak-ovo iz Dobrave (2628 gl.) v Krškem. — 2. Blaž Mrak-ovo iz Jame (745 gl.) v Kranju. — 2. Julijane Toma zin-ove (11322 gl.), — 3. Prim. Pader-jevo (2460 gl.), obe v Ljubljani. — 1. Mat. Novak-ovo iz Krzine na Brdu.

11. maja. 3. Marko Podlogar-jevo iz Brezja (6828 gl.) v Ratečah. — 3. Jern. Zelen-ovo v Senožečah. — 3. Jože Selan-ovo iz Rov v Litiji. — 1. Jože Žnidaršič-ovo iz Bitinj (1000 gl.) v Bistrici.

12. maja. 3. Janez Kuhar-jevo iz Mladja (2142 gl.) v Kostanjevci. — 3. Jak. Zalar-jevo iz Studenca (1693 gl.) v Ljubljani. — 3. Jern. Zelen-ovo v Senožečah.

Na Štajarskem.

11. maja. 3. Franc Matjašič v Trnovcih, 925 gld. — 3. Neža Vavhnik v Frauheimu, 3968 gld. — Matija Godier pri sodniji v Brežicah 1615 gld. — 3. Anton Levak v Artičah, 4560 gld.

### Tržna cena preteklega tedna:

| Mesta:      | M e r n i k |      |         |      |         |      |       |
|-------------|-------------|------|---------|------|---------|------|-------|
|             | Pšeniče     | Rži  | Ječmena | Ovsa | Turšice | Ajde | Prosa |
| v Ljubljani | 2 45        | 1 70 | 1 35    | 1 10 | 1 55    | 1 45 | 1 55  |
| v Kranji    | 2 90        | 1 90 | 1 60    | 1 10 | 1 65    | 1 40 | 1 50  |
| v Lohi      | 2 85        | 1 90 | 1 80    | 1 10 | 1 65    | 1 40 | 1 50  |
| v Novomestu | 2 50        | 1 90 | 1 50    | 1 10 | 1 65    | 1 65 | 1 90  |
| v Sodražici | 2 90        | —    | —       | 1 00 | 1 70    | 1 50 | 2 40  |
| v Mariboru  | 2 25        | 1 80 | 1 85    | 1 15 | 1 50    | 1 25 | 1 60  |
| v Ptuj      | 2 25        | 1 73 | 1 50    | 1 00 | 1 40    | 1 25 | 1 60  |
| v Celji     | 2 50        | 2 00 | 1 20    | 1 30 | 1 60    | 1 50 | 1 60  |
| v Celovcu   | 2 22        | 2 15 | 1 60    | 1 15 | 1 40    | —    | —     |
| v Trstu     | 2 80        | 1 90 | 1 70    | 1 10 | 1 76    | —    | —     |
| v Zagrebu   | 2 10        | 1 65 | 1 35    | 0 90 | 1 25    | —    | —     |
| v Varaždinu | —           | —    | —       | —    | —       | —    | —     |
| na Dunaju   | 2 80        | 1 90 | 1 60    | 1 22 | 1 60    | —    | —     |
| v Pešti     | 2 50        | 1 75 | 1 60    | 1 10 | 1 42    | —    | —     |
| v Pragi     | 2 60        | 2 13 | 1 85    | 1 45 | —       | —    | —     |
| v Graecu    | 2 20        | 2 00 | 1 10    | 1 60 | 1 60    | —    | —     |

### Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete  
**Gabriel Piccolija,**  
lekarja v Ljubljani na dunajski cesti.

#### Anaterinova ustna voda in zobni

**prašek.** Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kdor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

**Ribje olje,** pošiljano naravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabo dišče, 1 originalna steklenica 80 kr.

**Pravi sajdlcev pulver.** Nareja se s čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

**Pravo vinsko žganje s soljo,** v pomoč bolehnemu človeštvu pri vseh notranjih in vnanjih prisadib, zoper večino bolezni, posebno za vsakovratne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

**Elisir iz Kine in Koke.** Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

**Glycerin-Crème,** je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

**Lancaster-lilijna voda.** Toaletni zaklad. Špeciálno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, ktera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

**Rajževi pulver.** Izključljivo iz vegetabilicnih tvarin, posebno zdrav za kožo, kterej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

**Sok iz Tamarinde.** Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

**Nezmotljivo sredstvo zoper mrzlico.** Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto proti poštnemu povzetju. (36—1)

# „SLAVIJA“,

vzajemno zavarovalna banka  
**v PRAGI.**

## Oznaniilo.

P. n. gospodom udom iz l. 1869—1870 v I. in II. oddelku (zavarovanje glavnic in dohodkov za doživljenje in po smrti) gre iz čistega dobička za l. 1870, ki znaša **13.25%**

### dividende po 25%.

Ostali del čistega dobička se obrača po sklepu občnih zborov l. 1871—1874 na bankino hišo čislo pop. 978—II.

Ta dividenda se bo izplačala iz onih zneskov zavarovalnih, kakor je že poročano bilo l. 1870 na podlagi § 3. pravil I. in II. oddelka, pričesni s 1. januarjem 1875 na hipotekah (posestvih) v veljavi ostalih, po tem načinu, da se odračuni 25% zavarovalnih plačil od pobotnic, ki se imajo plačati l. 1875; to bi se le tedaj ne zgodilo, ko bi se ravnateljstvu pismeno naznanilo, da se ima dobiček drugače obrniti.

(35—1)

**Splošno ravnateljstvo**  
vzajemne zavarovalne banke „SLAVIJE“  
**V PRAGI.**